

Briselē, 2018. gada 9. aprīlī

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI ZVEJNIECĪBAS UN AKVAKULTŪRAS JOMĀ

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu no Savienības izstāties. Tātad, ja vien ratificētā izstāšanās līgumā¹ nebūs noteikta cita diena, Savienības primāro un sekundāro tiesību kopums Apvienotajai Karalistei no 2019. gada 30. marta plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika (“izstāšanās diena”)² vairs nebūs saistošs. Apvienotā Karaliste kļūs par “trešo valsti”³.

Izstāšanās sagatavošanas pasākumi skar ne tikai ES un valstu iestādes, bet arī privātus subjektus.

Ņemot vērā lielās neskaidrības, jo īpaši par iespējamā izstāšanās līguma saturu, operatoriem, kuri veic zvejas darbības un jebkādas citas darbības, kas saistītas ar kādu no zvejas un akvakultūras produktu ražošanas, apstrādes, realizācijas, izplatīšanas un mazumtirdzniecības ķēdes posmiem, tiek atgādināts par juridiskajām sekām, ar kurām būs jārēķinās, kad Apvienotā Karaliste būs kļuvusi par trešo valsti.

Ja vien iespējamajā izstāšanās līgumā nebūs paredzēts pārejas režīms, no izstāšanās dienas kopējās zivsaimniecības politikas noteikumi Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši. Tam ir konkrēti šādas sekas⁴.

1. KONTROLE UN NOTEIKUMU IZPILDES PANĀKŠANA

Saskaņā ar starptautiskajām jūras tiesībām zvejas kuģiem, kuri vēlas iesaistīties zvejas darbībās ūdeņos, kas ir trešās valsts suverenitātē vai jurisdikcijā, ir pienākums saņemt minētās trešās valsts izdotu zvejas atļauju. Turklāt zvejas kuģiem, kas veic zvejas

¹ Ar Apvienoto Karalisti notiek sarunas ar mērķi vienoties par izstāšanās līgumu.

² Tomēr saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 3. punktu Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, var vienprātīgi nolemt, ka Līgumi nebūs saistoši no kādas vēlākas dienas.

³ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

⁴ Šis paziņojums neskar ar jūras transportu saistītos aspektus, to vidū zvejas kuģu drošumu (sk. dokumentu “Paziņojums ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi jūras transporta jomā”), jūrnieku kvalifikāciju (sk. dokumentu “Paziņojums ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi par jūrnieku minimālo sagatavotības līmeni un jūrnieku sertifikātu savstarpēju atzīšanu”) un kuģu aprīkojumu (sk. dokumentu “Paziņojums ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi rūpniecības preču jomā”) (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_lv).

darbības trešās valsts ūdeņos, piemēro attiecīgos konkrētās piekrastes valsts normatīvos aktus, un tāpēc šos kuģus var pakļaut minētās piekrastes valsts iestāžu veiktām kontroles un noteikumu izpildes panākšanas darbībām. Karoga valsts pienākums ir – arī ar atļauju sistēmu palīdzību – rūpīgi uzraudzīt sava karoga kuģu aktivitātes, kad tie darbojas trešās valsts ūdeņos, un tādējādi nodrošināt, lai šādas aktivitātes neapdraudētu krājumu ilgtspēju piekrastes valsts ūdeņos un notiktu saskaņā ar piekrastes valsts piemērotajiem saglabāšanas noteikumiem.

Ja trešās valsts iestāde ir izdevusi tiešu atļauju, **Savienības kuģu piekļūšanu trešās valsts ūdeņiem** reglamentē atļauju procedūra, kas paredzēta ar Regulu (ES) 2017/2403 par ārējo zvejas flotu ilgtspējīgu pārvaldību⁵. Šajā satvarā, ja ir izpildīti visi Regulas (ES) 2017/2403 4.–7. panta kritēriji un nosacījumi, ES dalībvalstis var atļaut saviem kuģiem zvejojot saskaņā ar šādām tiešām atļaujām, un tas darāms, ievērojot Regulas (ES) 2017/2403 16.–18. panta procedūru. Šī procedūra paredz iepriekšēju paziņošanu Komisijai un dod Komisijai iespēju iebilst pret zvejas atļaujas piešķiršanu saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2403 18. pantu, ja regulas nosacījumi nav izpildīti.

No izstāšanās dienas šie noteikumi tiks piemēroti Savienības zvejas kuģiem, kuri vēlas iesaistīties zvejas darbībās Apvienotās Karalistes ūdeņos.

Trešās valsts kuģu piekļūšanu Savienības ūdeņiem reglamentē Regulas (ES) 2017/2403 III sadaļā noteiktā atļauju procedūra. Tā paredz, ka trešo valstu kuģi zvejas darbībās Savienības ūdeņos drīkst iesaistīties tikai tad, ja tiem ir atļauja, kuru Eiropas Komisija izdevusi saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2403 32.–34. pantu, un ja tie ir izpildījuši minētās sadaļas pārējās prasības un konkrēti Padomes Regulas (ES) 2017/2403 38. pantu par kontroles un noteikumu izpildes panākšanas noteikumiem attiecībā uz zvejas darbībām Savienības ūdeņos, kuras veic trešās valsts karoga kuģi.

No izstāšanās dienas šie noteikumi tiks piemēroti Apvienotās Karalistes zvejas kuģiem, kuri vēlas iesaistīties zvejas darbībās Savienības ūdeņos⁶.

2. IZKRAUŠANA UN ZVEJAS PRODUKTU PIRMĀ PĀRDOŠANA

Piekļūšanu trešo valstu ostām – arī ostas pakalpojumiem un realizēšanas pirmā posma iekārtām – un nozveju izkraušanu šādās ostās attiecībā uz ES dalībvalsts karoga kuģiem reglamentē konkrētās trešās valsts noteikumi. No izstāšanās dienas Savienības kuģiem, kuri nozveju vēlas izkraut Apvienotajā Karalistē, tiks piemēroti Apvienotās Karalistes noteikumi.

Piekļūšana ES dalībvalstu ostām – arī ostas pakalpojumiem un realizēšanas pirmā posma iekārtām – un izkraušanas un citā kuģī pārkraušanas darbību veikšana šādās ostās trešās valsts karoga kuģiem ir atļauta vienīgi tad, ja tie ir izpildījuši Regulas (EK)

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Regula (ES) 2017/2403 par ārējo zvejas flotu ilgtspējīgu pārvaldību (OV L 347, 28.12.2017., 81. lpp.).

⁶ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1005/2008 2. pantu “zvejas kuģis” ir jebkāda lieluma kuģis, ko izmanto vai ko ir paredzēts izmantot zvejas resursu komerciālā apgūšanā; pie šādiem kuģiem pieder arī apgādes kuģi, zivju apstrādes kuģi un kuģi, kas iesaistīti citās kuģu pārkraušanas darbībās, un pārvadājumu kuģi, kuru iekārtas paredzētas zvejas produktu pārvadāšanai, bet ne konteineru kuģi.

Nr. 1005/2008⁷ II nodaļas 1. iedaļas prasības. No izstāšanās dienas šie noteikumi tiks piemēroti Apvienotās Karalistes kuģiem, kuri vēlas nozveju izkraut Savienībā.

Iepriekšminētais neskar starptautiskās jūras tiesības, ko piemēro nepārvaramas varas apstākļos un avārijas gadījumā.

3. ZVEJAS UN AKVAKULTŪRAS PRODUKTU IMPORTS UN EKSPORTS

3.1. Karoga valsts paziņojums un nozvejas sertifikāti

Regulas (EK) Nr. 1005/2008 20. panta 1. punkts nosaka: lai zvejas produktus, ko nozvejojuši trešās valsts karoga kuģi, drīkstētu eksportēt uz Savienību, Komisijai ir jābūt saņēmušai attiecīgās karoga valsts paziņojumu. No izstāšanās dienas šis noteikums attiecas arī uz Apvienoto Karalisti.

Zvejas produktus⁸ Savienībā importēt drīkst vienīgi kopā ar nozvejas sertifikātu (Regulas (EK) Nr. 1005/2008 12. panta 2. punkts). Nozvejas sertifikātam, ko validē Apvienotā Karaliste, jāapliecina, ka attiecīgās nozvejas ir gūtas saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem un administratīvajiem aktiem un starptautiskajiem saglabāšanas un pārvaldības pasākumiem. Nozvejas sertifikātu jābūt validējušai Apvienotās Karalistes kompetentajai iestādei, un vajadzības gadījumā tam jāpievieno citi dokumenti, kas sertifikācijas shēmā paredzēti netieša importa gadījumiem pēc produktu pārkraušanas citā kuģī, pārvešanas tranzītā vai apstrādāšanas citā trešā valstī (Regulas (EK) Nr. 1005/2008 14. un 19. pants).

Ja Apvienotā Karaliste ar paziņojumu Eiropas Komisijai apstiprinās, ka tā ir iedibinājusi attiecīgu īstenošanas, kontroles un noteikumu izpildes panākšanas kārtību un ka sertifikātu verificēšanai ir pilnvarota attiecīga valsts iestāde, nozvejas sertifikācijas sistēma attieksies arī uz Savienības zvejas kuģu gūto nozveju eksportēšanu uz Apvienoto Karalisti (Regulas (EK) Nr. 1005/2008 15. un 20. pants).

3.2. Patērētāju informēšana un marķēšanas un realizācijas prasības

ES tirgū laistajiem zvejas un akvakultūras produktiem piemēro īpašas tirgus prasības, kas izklāstītas Regulā (ES) Nr. 1379/2013⁹ un ietver konkrētas patērētāju informēšanas prasības (Regulas (ES) Nr. 1379/2013 IV nodaļa) un zvejas un akvakultūras produktu tirdzniecības standartus (Regulas (ES) Nr. 1379/2013 III nodaļa). Turklāt noteikumi aizliedz par minimālo saglabāšanas references izmēru mazāku zivju pārdošanu tiešam patēriņam uzturā.

⁷ Padomes 2008. gada 29. septembra Regula (EK) Nr. 1005/2008, ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju (OV L 286, 29.10.2008., 1. lpp.).

⁸ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1005/2008 2. pantu “zvejas produkti” ir produkti, kuri ir iekļauti 3. nodaļā un tarifa pozīcijās 1604 un 1605 kombinētajā nomenklatūrā, kas izveidota ar Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu, izņemot produktus, kas uzskaitīti šīs regulas I pielikumā.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1379/2013 par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju (OV L 354, 28.12.2013., 1. lpp.).

Papildus šīm nozarspecifiskajām zvejas un akvakultūras produktu importa un eksporta prasībām piemēro arī ES pārtikas aprites tiesību aktu horizontālās prasības¹⁰.

Šos noteikumus – kā nozarspecifiskos, tā horizontālos – piemēro visai ES tirgū laistajai pārtikai neatkarīgi no vietas, kurā tā ražota.

Attiecībā uz bioloģiskās akvakultūras produktiem, kurus 27 valstu Savienībā laiž tirgū pēc izstāšanās dienas, vairs nav spēkā Apvienotās Karalistes kontroles iestāžu un struktūru izdotie sertifikāti¹¹.

4. PROFESIONĀLĀS ORGANIZĀCIJAS

Zvejas un akvakultūras produktu ražotāju organizācijas, kas izveidotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1379/2013 6. pantu, un starpnozaru organizācijas, kas izveidotas saskaņā ar tās pašas regulas 11. pantu, Savienībā darboties un Savienības tiesību aktos noteiktos uzdevumus pildīt drīkst tikai tad, ja dalībvalstis tās atzīst saskaņā ar minētās regulas II nodaļas II iedaļu. No izstāšanās dienas ražotāju organizācijas un starpnozaru organizācijas, kas Apvienotajā Karalistē atzītas, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1379/2013, vairs netiks uzskatītas par profesionālajām organizācijām saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Eiropas Komisija
Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāts

¹⁰ Sk. dokumentu “Paziņojums ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES tiesību akti pārtikas aprites jomā” (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_lv).

¹¹ Sīkākas ziņas sk. dokumentā “Paziņojums ieinteresētajām personām. Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES tiesību aktu pārtikas aprites jomā” (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_lv).